

λῆσιν νὰ καταβάλῃ πᾶν πρόσκομμα πρὸς τὸ ἰδεῶδες
ὃ ἐφρανόσθη διὰ τὴν ἀγαπητὴν του Ἑλλάδα».

Στὸ Μεσολόγγι χρωστοῦμε καὶ τρίτο μεγάλο ἄν-
την. Ἴσως τὸ μεγαλύτερο. Δὲν τότε νοματίζω· ὅλος ὁ
κόσμος τὸν ἐννοεῖ, ἢ ἔπρεπε.

Τὸ σπῆτι ὅπου γεννήθηκε ὁ Δεληγιώργης εἶναι πα-
λιὸ μικροῦτσικο σπιτάκι, ἐποθέτω καλούτσικο τῆς ἐ-
ποχῆς του, ὅπου ὡς στὸ θάνατό της κατοίκησε ἡ ἀ-
δερφή του ἡ κ. Δροσίνη, μιὰ ἀπὸ τίς κυρίες τῆς φα-
μίλιας του, πού ἡ κ. Λιδορίκη (σελ. 385) φεῖς ὀνομά-
ζει «γυναῖκες πάσης ἀρετῆς καὶ ἀρχὸν συντηρητικῶν
καὶ ὑπερόχων». Ἐλεῖ στάθμια μερικά λεφτά καὶ ἄ-
ναπόλησα γιατί ἀπὸ τὴν ἡ μοιραία ἐθνικὴ καταδίκη, πού
οἱ μεγάλοι μας ἄντρες—ὁ Ὀθωνας, ὁ Καποδίστριας,
ὁ Λομβάρδος, ὁ Δεληγιώργης, ὁ Τρικούπης, ὁ Βενι-
ζέλος — σπρώχνουνε μὲ κόπους καὶ μόχθους τὸ ἔ-
θνος πρὸς τὴν ὕψι, καὶ ἐκεῖνο «ἀπὸς ἔπειτα πέδονδε
κινδυνεύει» ὅπως «ἄλλας ἀναιδής».

Στὴ Λέσχη τοῦ Μεσολογγίου κρέμονται οἱ εἰκό-
νες τοῦ Δεληγιώργη καὶ τοῦ Τρικούπη. Ξεσηριαμένες
ἀπὸ φωτογραφίες, μιᾶς οὖνε, μιὰ ἡ δουλιὰ εἶναι χον-
τροκόπη πάρα πολὺ.

Τὸ Ξενοδοχεῖο, ὅπως βοῦναι ἔπειτα καὶ τοῦ Ἀγρι-
νίου, εἶναι ἔλεεινὸ. Ἀκατάστατο, σαθρὸ, ἀμελεῖται,
καὶ μιὰ τσαποποῦλα πού ὑπερετεῖ. Ἔχει ὁμως μιὰ ἀ-
ρετὴ πᾶντα στὴν Ἑλλάδα, πὼς ὁ ἀτόπατός του εἶναι
ἀνθρωπινός. Τὸ σύστημά του εἶναι ἀπωχαιωμένο, μὰ
καλύτερα ἔτσι παρὰ τὰ καινούργια συστήματα πού δὲ
λειτουργοῦν παρὰ μολύνουν. ὅπως εἶναι καὶ ὅλων τῶν
ἐλληνικῶν ἡγετιῶν. μὲ ὅσα, ἐγὼ τοιλάχιστο, ἔτιχε
νὰ ταξιδεύω.

(Συνέχεια)

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΕΞΥΨΩΣΗ

Ἐνα ἄλογο σοῦ γράφτηκε νὰ κυνηγᾷ, κερδιά,
πού χλμιντρῶ λές καὶ μεθ' ὅτ' ἴδιο θόρυβό του
τρέχει σὰ φλόγα τὴν αἰγὴ, σὺν ἴσκιος τὴν βραδιά,
καὶ σὺ παίρνεις γιὰ δρόμο σου τὸ δρόμο τὸ δικό του.

Ἐνα ἄλογο πού ὁ πόθος τους λές κ' εἶναι δι' αὐτὴ γῆ
νὰ φτάσει μὲς στὰ πέλαγα τὸν ἥλιο πού ψηλώνει,
καὶ πού συχνὰ τὰ μάτια σου τὸ βλέπουν τὴν αἰγὴ,
ἔνα μὲ τᾶσπρα σύγνεφ' αὐτὴ φλόγα νὰ ζυγώνει.

Ὁ πόθος του καὶ ὁ πόθος σου φλόγες μιανῆς φωτιάς,
ἡ δίψα σου κ' ἡ δίψα του πρὸς μιὰ πηγὴ τραβᾶνε—
καράβι σ' ἴδια θάλασσα πού τὰ χτυπάει ὁ νοτιάς
καὶ τὸ τᾶξιδι ποῖκοιαν πιστὰ ξανόχρυσον.

Τὴ μεγαλόπρεπὴ σου ὁρμὴ νὰ κόψει, ποῖός μορεῖ;
ξαίρεις πὼς εἶναι φάντασμα καὶ ἄλογο μπροστά σου,
μὰ γιὰ νὰ φτάσεις τᾶψταστὸ πού τὴ φύση σου στερεῖ
νὰ πλάσεις δὲν ἐδίσταξες τὸ μῦθο τοῦ Πηγάσου!

Τ. ΜΑΛΛΑΝΟΣ

Ο ΚΛΗΡΩΤΟΣ

Στὴ «Φοιτητικὴ Συντροφιά»

Μιὰ ἔνοια, μιὰ ἀνησιγία τὸν βασάνιζε τώρα τε-
λευταία. Πάντα σκεπτικός, συλλογιμένος, ἀνόρεχτος.
Καὶ ἡ δουλιὰ δὲν μπορούσε νὰ βῆναι μπρός, γιὰ τί-
ποτα δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ σκεφτεῖ. Τὸ εἶναι του τὸ
βλεπε νεκρωμένο.

Τὴ χρονιά ἐκεῖνη εἶταν νὰ πᾶει στρατιώτης. Κι
αὐτὸ τὸν εἶχε ἀλλάξει τόσο, τὸν εἶχε ρίξει σ' αὐτὴ τὴ
μαύρη ἀπελπισία. Τὸ στρατιωτικὸ γι' αὐτόν δὲν εἶ-
ταν ἕνας χωρισμός ἀπὸ τοὺς δι' αὐτὸς του, μιὰ μεγάλῃ
ἀγγαρία. Ὡ, ἂν εἶταν αὐτὸ μόνο! Στὸ διάβολο...
Αὐτὸς στὸ στρατιωτικὸ ἔβλεπε μιὰν ψυχικὴν νέκρα, ἔ-
ναν πνευματικὸ ὕπνο. Ἐναν πολὺχρονο ὕπνο, πού δ-
ταν θὰ ξύπναγε, θάβλεπε τὸ καρδιὴ τῆς ζωῆς, ἀπ' ὅ-
ποιον τὸν εἶχαν βγάλει μὲ τὴ βία, νάρμενιζε μακριά.
τόσο μακριά του, πού μόλις νᾶν τὸ ξεχωρίζει στὴν
πλατεῖα θάλασσα τοῦ κόσμου. Καὶ θὰ ξύπναγε κεῖ,
μοναχός, σὰ ναυαγός σ' ἐρημικὸ ἀκρογιάλι. Θὰ γυρί-
ζε στὸν κόσμο ξένος καὶ ἀγνώριστος. Ἀχ, αὐτὸς ὁ ἔ-
πνος! Γι' αὐτόν εἶταν σὰν ἕνας ἀφανισμός, σὰ μιὰ
ἐκμηδένιση. Θὰ τὸν παρόλυνε, θὰν τοῦδενε τὰ χέρι.
τὴ στιγμὴ τῆς πρὸ μεγάλης του ὁρμῆς.

Ἐπειτα σκεφτότανε τοὺς δικούς του, τὸ γέρο πα-
τέρα του, τὴ βασανισμένη τὴ μάνα του, τὴν ἀδερφή
του. Σὲ καθενὸς τὴν ψυχὴ εἶχε νὰ σθεσεῖ καὶ ἀπὸ μιὰ
ἐλπίδα. Ὁ κουρασμένος του πατέρας θὰ δεχότανε τὸ
πρὸ δυνατό χτύπημα ἀπ' ὅλους. Θᾶντεχε τόχα; Θᾶ-
βλεπε μὲ μιὰς τὸ λειβάδι τῆς ξεκούρασης ἀπὸ τόσο
σιμὰ του πού εἶταν, νὰ φεύγει, νὰ πηγαίνει πάλι μα-
κριά του, τόσο μακριά, πού γιὰ νᾶν τὸ ξαναζυγώσει
θαῖρεπε νὰ περιμένει πολὺ, πολὺ ἀκόμα. Θὰν τοῦταρ-
ναν τὸ παιδί του, τὴ στιγμὴ ἴσα ἴσα πού θὰ τὸν
ξεκούραζε σὲ λίγο, τὴ στιγμὴ πού τόσο χρόνια πε-
ρῆμενε.

Ἔτσι ἔβλεπε ὁ νῖος τὸ στρατιωτικὸ. Κι ὅλ' αὐτὰ
ἀνακατεῦνόνταν, συνδεῖνόνταν καὶ ἔκαναν τὴν ἔνοια, τὴ
συλλογὴ, πού τὸν ἔτρωγε νύχτα μέρα.

Τὴν εἰδησιὴ πὼς θὰ προσκαλοῦσαν σὲ λίγο τὴν ἡμέ-
ρᾴα του, τοῦ τὴν εἶχε φέρει μιὰ Κυριακὴ ἕως ξάθε-
φός του, μέσα ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο.

Κι ἀπὸ κείνη τὴ μέρα ἄρχισε τὸ μαρτύριο γιὰ τὸ
νιό. Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ περιέμενε τὴν πρόσκλησιν
του στὸ στρατό. Τί ἀγωνία, τί καρδιοχτύπι! Ὅλα
τὸν πείραζαν, ὅλα τὸν νεύριαζαν. Καὶ περισσότερο ἀπ'
ὅλα οἱ φημεριδοπῶλες καὶ πρὸ πάντων οἱ μικροί, τὰ
λουστράκια. Ἡ συμπάθεια, πού ἔνωθε πρῶτα γι' αὐ-
τὰ, βλέποντάς τα τότε νὰ τουρτουρίζουν ἀπὸ τὸ γυρῶ
καὶ τότε νὰ σκᾶνε ἀπὸ τὴν κόπια, ὅλη εἶχε γίγει τώρα
μίσος, παρὰφορος θυμός. Ὅσπου νὰ ξεχωρίσει ἀπὸ
τίς μερδεμένους τοὺς φωνές, ἀπὸ τὰ ξεφωνητά τους
τὰ νέα πού διαλαλοῦσαν, ἢ ψυχὴ του ἀνέβαινε σὺν
δόντια. Τί φριχτὴ πού τοῦ φαίνονταν τώρα ἡ φωνή
τους! Νὰ μπορούσε νὰ τοὺς βουλώσει τὸ στόμα, νὰ
τοὺς φωνάξει σκαμὸς! Ἀχ, πόσο θὰ ἑλάττωσε...

— Πρόσκλησις τῶν κληρωτῶν! γέμισε ὁ ἀέρας ἐν'
ἀπομεσήμερο.